

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

«*In vino veritas*. Історія під градусом: тріумфи, драми та неоднозначні наслідки»

Лукашенко Аліса, д.і.н., доцент

**Чи могла історія людства бути
іншою... якби не алкоголь?**

- Чи приймалися великі політичні рішення “під келих”?
- Чи алкоголь – це двигун культури чи інструмент контролю?
- Де межа між традицією і залежністю?

**Цей курс не про застілля.
Він про історію, владу і вибір.**

Алкоголь як цивілізаційний феномен

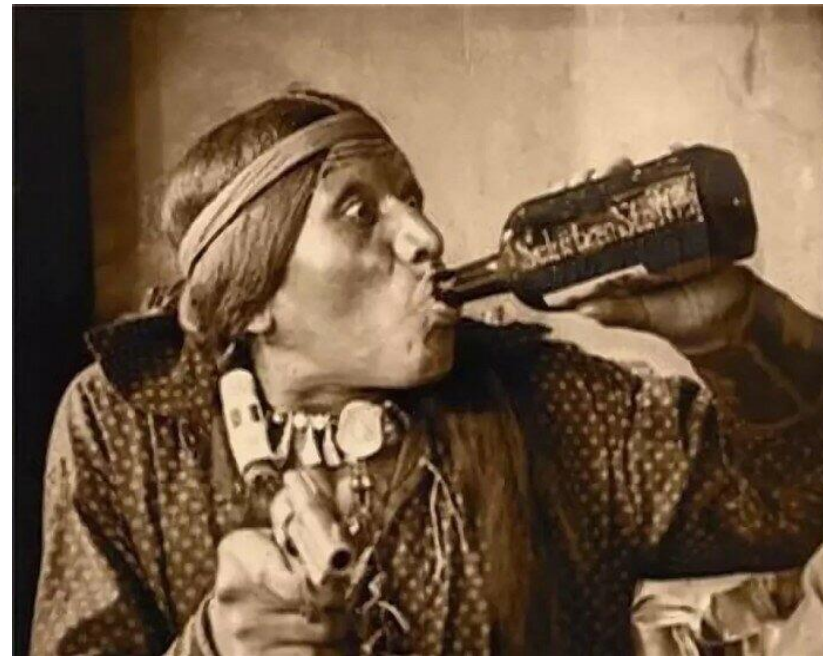
- З найдавніших часів:
- Вино в античності
- Пиво як основа харчування в середньовічній Європі
- Медові напої у слов'ян
- У Стародавній Греції культ вина був пов'язаний із богом **Dionysus** – символом екстазу, свободи та руйнування меж.
- Алкоголь був не лише напоєм, а частиною ритуалу, економіки та політики.

Алкоголь і влада

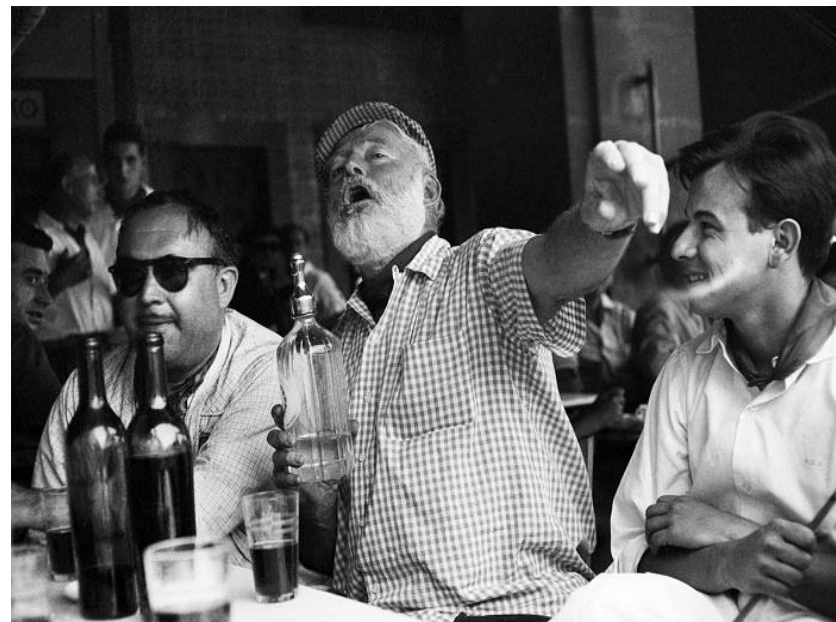
- Дипломатичні переговори за бенкетним столом
- Алкоголь як інструмент колоніальної політики
- Державні монополії на виробництво
- Наприклад, у російській імперії доходи від горілки становили значну частину бюджету – **держава буквально “жила з градусу”**.
- Питання, на яке ми шукатимемо відповідь - ***Чи може держава одночасно боротися з алкоголізмом і заробляти на продажі алкоголю?***

Тріумфи під градусом

- Святкування перемог
- Народні фестивалі
- Літературні салони
- Художні кола
- Частина творчого міфу пов'язана з алкоголем — згадаємо, наприклад, Ernest Hemingway, чий образ часто романтизують через “п'яний геній”.
- **! Курс вчить відділяти міф від реальності.**

Драми та катастрофи

- Алкоголь у військових кампаніях
- “Сухий закон” у United State
- Криміналізація та мафія
- “Сухий закон” не знищив алкоголь — він створив тіньову економіку.
- Історія показує: **заборона н завжди означає вирішення проблеми.**

Алкоголь як протест

- Богемні рухи
- Конструктура ХХ століття
- Пивні революції та народні зібрання
- **Алкоголь іноді ставав символом:**
  - свободи
  - непокори
  - соціальної солідарності
- **Але чи справді це свобода, чи лише ілюзія?**

Сучасність: між нормою і проблемою

- Маркетинг алкогольних брендів
- Культура “успішного келиха вина”
- Алкоголь у кіно та соцмережах
- Образ алкоголю активно формує масова культура.
- **Ми аналізуємо:**
- як створюється привабливий образ
- як працюють стереотипи
- як виникає соціальний тиск “пити як усі”

Що ви навчитеся робити?

- ✓ Аналізувати історичну роль алкоголю в різні епохи
- ✓ Розуміти зв'язок між алкоголем, владою та економікою
- ✓ Порівнювати культурні моделі споживання
- ✓ Критично оцінювати міфи про “п'яну історію”
- ✓ Аргументовано дискутувати про соціальні наслідки

Чи можна говорити про “культуру пиття”, не романтизуючи ризики?

Обираючи цей курс, ви:

- побачите історію під новим кутом
- навчитесь критично мислити
- зрозумієте, як культурні практики впливають на політику і суспільство

**Це курс про амбівалентність:
про тріумф і трагедію в одному келиху.**

